

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sk/10/2018
Identifikačné číslo spisu: 3017200133
Dátum vydania rozhodnutia: 21.08.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:3017200133.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobcu: W. T., narodený XX.. XXXX, bytom v P. č. XXX/XX, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8-10, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 22. februára 2017, Číslo: XXX XXX XXXX X, o invalidný dôchodok, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 18. januára 2018, č. k. 12Sa/14/2017-81, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie pred krajským súdom

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 18. januára 2018, č. k. 12Sa/14/2017-81 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 22. februára 2017, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie zo 07. novembra 2016, Číslo: XXX XXX XXXX X. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán podľa § 73, § 112 ods. 4 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. žalobcovi od 01. júna 2016 zvýšil sumu invalidného dôchodku na 573,40 eur mesačne.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovanej preskúmal v intenciách § 70 ods. 1, § 71 ods. 1-10, § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. a postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v Tretej hlave Tretej časti SSP upravujúcej správnu žalobu v sociálnych veciach za primeraného použitia

ustanovení o všeobecnej správnej žalobe podľa Prvej hlavy Tretej časti SSP a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že tak procesný postup žalovanej a tiež prvostupňového správneho orgánu ako aj samotné rozhodnutie žalovanej bol v súlade so zákonom. Z listinných dôkazov, ktoré mali správne orgány k dispozícii a pri zabezpečovaní ktorých boli do veľkej miery závislí od aktivity žalobcu a od jeho schopnosti skutočnosti ním uvádzané aj náležite podložiť, vyvodili správne skutkové závery. Svoje úvahy, vedúce ich k ustáleniu skutkového stavu, racionálne odôvodnili a takto zistený a ustálený skutkový stav následne správne právne posúdili právne korektnou aplikáciou relevantných zákonných ustanovení platných a účinných v čase vydania napadnutého rozhodnutia. V napadnutom rozhodnutí nezistil právne pochybenia ani logické nesprávnosti a ani inú vadu konania, ktorá by mala vplyv na jeho zákonnosť. Napadnuté rozhodnutie považoval za zrozumiteľné a dostatočne odôvodnené citáciou konkrétnych ustanovení právneho predpisu a ich následným výkladom.

4. Poukázal na to, že kým v odbornom posudku o invalidite z 12. mája 2016 posudkový lekár Sociálnej poisťovne označil za rozhodujúce zdravotné postihnutie Choroby podporného a pohybového aparátu - dorzopatia, deformujúca dorzopatia a spondylopatia, stavy po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek, stavy po úraze chrbtice s často recidivujúcimi prejavmi nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu chrbta s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu - podľa Kapitoly XV, Oddiel E, Položka č. 4, písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z., postupom času sa stalo dominujúcim (rozhodujúcim) zdravotným postihnutím iné ochorenie, pre ktoré bola stanovená iná miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť - Choroby nervového systému, poškodenie miechy, paraparéza, ťažká paraparéza (G82) - Kapitola VI, Oddiel B, Položka č. 7, písm. c/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. (odborný posudok o invalidite z 20. októbra 2016 a zo 17. januára 2017). Posudkový lekár dňa 17. januára 2017 a v spojení s jeho závermi aj žalovaný v napadnutom rozhodnutí, podľa názoru krajského súdu logicky a v úzkej nadväznosti na odborné medicínske správy a závery o vykonaných vyšetreniach vysvetlili chronológiu vývoja zdravotného stavu žalobcu a dôvody, pre ktoré ku dňu 12. mája 2016 z medicínskeho hľadiska ešte nebolo možné dospieť k takým posudkovým záverom, ktoré by odôvodňovali zvýšenie miery poklesu schopnosti žalobcu vykonávať zárobkovú činnosť na 85 %. Priamo v odbornom posudku o invalidite z 12. mája 2016 posudkový lekár uviedol, že „akútna zmena v zdravotnom stave vzniknutá počas hospitalizácie vo februári 2016 etiologicky, napriek množstvu vykonaných odborných vyšetrení, nebola posudkovým lekárom ku dňu 12.05.2016 vyhodnotená ako spresnená a stav nebolo možné vtedy hodnotiť ako ustálený, trvalý (hodnotený je aj počas hospitalizácie ako akútny), liečbou neovplyvniteľný, preto z posudkového hľadiska zatiaľ nehodnotiteľný.“ Krajský súd zastal názor, že pre účely možnosti ustálenia konkrétnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je potrebné, aby išlo o ochorenia nie akútne, či prechodné, ale také, ktoré vykazujú znaky trvalosti a nezmeniteľnosti (neovplyvniteľnosti) liečbou, pričom takáto kvalitatívna vlastnosť ochorenia musí byť preukázateľne zrejmá z dostupnej zdravotnej dokumentácie. Žalovaná v napadnutom rozhodnutí podľa názoru súdu korektne konštatovala, že v čase spracúvania posudku z 12. mája 2016, kedy tu síce boli náznaky počínajúcej paraparézy dolných končatín, nebol zdravotný stav žalobcu dostatočne diagnostikovaný a pre krátkosť trvania ho ešte nebolo možné považovať z posudkového hľadiska za trvalý, preto posudkový lekár dňa 12. mája 2016 nezohľadnil toto ochorenie v záveroch svojho posudku. Iná však bola situácia po niekoľkých mesiacoch, kedy už ku dňu 20. októbra 2016 bolo možné skonštatovať pretrvávanie paraparézy dolných končatín s ťažkosťami pri chôdzi. Dátum zmeny miery poklesu z 55 % na 85 % stanovený na 01. júna 2016 vychádzal z odborného nálezu rehabilitačného vyšetrenia, ktoré potvrdilo pretrvávanie paraparézy a ktorá, vzhľadom na predpokladaný priebeh, sa javila byť pravdepodobne dlhodobá. Z uvedeného aj podľa názoru súdu vyplynulo, že dátum zmeny miery poklesu na 85 % od 01. júna 2016 bol z medicínskeho aj posudkového hľadiska určený správne, keďže pre skorší dátum zvýšenia zmeny miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť neboli v dostupnej zdravotnej dokumentácii dôkazy.

5. Vzhľadom na uvedené, krajský súd žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

6. O trovách konania správny súd rozhodol podľa § 168 SSP tak, že úspešnej žalovanej náhradu trov konania nepriznal, nakoľko jej žiadne trovy v súdnom konaní nevznikli.

II.

Kasačná sťažnosť žalobcu

7. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

8. Žalobca v dôvodoch kasačnej sťažnosti namietal, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

9. Vyjadril nesúhlas so zmenou dátumu invalidity v rozsahu 85 % od 01. júna 2016, nakoľko zdravotný stav mu po úraze nedovoľoval pracovať, zdravotný stav sa stále zhoršoval až do 07. februára 2016, kedy zostal paralyzovaný, imobilný na neurologickom oddelení v Bojniciach. Po šiestich týždňoch bol na invalidnom vozíku a následne sa začal pohybovať pomocou dvoch francúzskych bariel do dnes. Posudkoví lekári sociálneho poistenia, pobočka Prievidza, Nitra, Banská Bystrica toto nebrali do úvahy a trvali na 55 % invalidite. Až po únavnom poukazovaní na lekárske správy, písaní sťažností bol priznaný invalidný dôchodok 85 % od 01. júna 2016. Uviedol, že pracovný lekár v Martine 19. septembra 2014 zhodnotil, že žalobca je dlhodobo nespôsobilý na výkon posudzovanej práce strojníka, aj pomocného pracovníka a nevhodný pre prácu s preťažením chrbtice (dvíhanie ťažkých bremien, trvalá práca v predklone, v nepriaznivo vytočenej polohe), prácu s opakovanými stereotypnými pohybmi horných končatín, nevhodný pre prácu psychicky namáhavú, záťaž chladom, v noci, v hluku, v riziku vibrácií. Tieto závery neboli zo strany posudkového lekára sociálneho poistenia, pobočka Prievidza dňa 09. októbra 2014 vzaté do úvahy.

10. Ďalej žalobca poukázal na stanovisko kardiológa z 30. mája 2016 a neurológa z 20. júna 2016, ktorý konštatoval, že neurologický nález nie je zlepšený voči klinickému nálezu pred tromi mesiacmi, chôdza je paraparetická s oporou dvoch francúzskych bariel. Tiež poukázal na lekársku správu z 29. mája 2014 MUDr. E., v ktorej bolo potvrdené, že žalobcovi bola realizovaná degeneratívna spondylolistéza L4; bola realizovaná dekompresia spinálneho kanála a transpedikulárna stabilizácia postihnutého segmentu L4-5 s intervertebrálnou fúziou, o ktorej sa v lekárskech posudkoch nezmieňuje, táto závažná operácia tam nie je konštatovaná. Dodal, že posudkoví lekári sú povinní sa zaoberať zdravotným stavom žalobcu komplexne, keďže u žalobcu bolo konštatované aj závažné ochorenie srdca, aj závažné ochorenie pohybového aparátu, a to ešte pred rokom 2016.

11. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie žalovanej ku kasačnej sťažnosti žalobcu

12. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadrila podaním z 05. apríla 2018.

13. Žalovaná v dôvodoch vyjadrenia uviedla, že krajský súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci pre posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovanej, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaných rozhodnutí. Uviedla, že pre určenie skoršieho dátumu zvýšenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nie sú v zdravotnej dokumentácii žalobcu žiadne relevantné dôkazy a ani dôkazy, ktoré žalobca priložil ku kasačnej sťažnosti neodôvodňujú určenie skoršieho dátumu zvýšenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Posudkoví lekári sociálneho poistenia brali v úvahu všetky lekárske správy a relevantné dôkazy preukazujúce aktuálny zdravotný stav žalobcu. Plne sa stotožnila so závermi krajského súdu, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť spolu s dátumom jej zvýšenia od 01. júna 2016 bola

stanovená posudkovými lekármi sociálneho poistenia objektívne a správne. K záverom uvedeným v lekárskej správe z 19. septembra 2014 žalovaná uviedla, že vo vzťahu k pracovnej rekomandácii (odporúčaniu) a zdravotného stavu žalobcu boli predmetom posúdenia posudkovými lekármi sociálneho poistenia posudzované všetky podklady a posudkoví lekári sociálneho poistenia sa zaoberali pracovnou rekomandáciou žalobcu vo vzťahu k jeho zdravotnému stavu a pokiaľ bola bez zmeny, s touto sa stotožnil. K stanovisku kardiológa z 30. mája 2016 a neurológa z 20. júna 2016 žalovaná uviedla, že tieto boli podkladmi, z ktorých posudkový lekár vychádzal a sú výslovne uvedené v odbornom posudku z 20. októbra 2016.

14. Záverom žalovaná uviedla, že zdravotný stav žalobcu bol posúdený komplexne a objektívne a na tieto účely sa žalovaná vo svojej rozhodovacej činnosti zaoberala všetkými dôkaznými prostriedkami v ich úplnosti, pravdivosti a výpovednej hodnote.

15. Žalovaná navrhovala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

IV.

Vyjadrenie žalobcu k vyjadreniu žalovanej

16. Žalobca sa k vyjadreniu žalovanej vyjadril podaním z 10. mája 2019.

17. Poukázal na to, že pôvodne mal za rozhodujúce zdravotné postihnutie stanovené srdcové ochorenia so 45 % mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a za ostatné ochorenia (pohybový aparát) 10 %. Následne došlo k výmene zdravotných postihnutí s tým, že za rozhodujúce bolo určené ochorenia pohybového charakteru so 45 % mierou poklesu navýšené o 10 % za ostatné zdravotné postihnutia (srdcové), čiže invalidita zostala na 55 %. Poukázal tiež na vylúčenie z posudzovania posudkového lekára pobočky Nitra a následne tiež posudkového lekára pobočky Banská Bystrica.

V.

Konanie pred kasačným súdom

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g) v spojení s § 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu námietok uvedených v kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 SSP), kasačnú sťažnosť žalobcu prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 452 ods. 1 v spojení s ust. § 137 ods. 4 SSP) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná.

19. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

20. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

21. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

22. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v

sociálnych veciach;

23. Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne;

24. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 22. februára 2017, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie zo 07. novembra 2016, Číslo: XXX XXX XXXX X. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán postupom podľa § 73, § 112 ods. 4 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. žalobcovi od 01. júna 2016 zvýšil sumu invalidného dôchodku na 573,40 eur mesačne.

25. Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

26. Podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

27. Podľa § 71 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

28. Podľa § 71 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu. 2)

29. Podľa § 71 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe

a/ lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a

b/ komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

30. Podľa § 71 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4.

31. Podľa § 71 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

32. Podľa § 71 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z.z. jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú.

33. Podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z. mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti

rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav.

34. Podľa § 153 ods. 3 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z.z., lekárska posudková činnosť dôchodkového poistenia zahŕňa posudzovanie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť;

35. Podľa § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z., lekársku posudkovú činnosť podľa odseku 1 vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len "posudkový lekár") a podľa odseku 2 písm. b/ aj určený zamestnanec Sociálnej poisťovne za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného.

36. Podľa § 196 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z., účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne je povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhlí, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci.

37. Podľa § 196 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z.z., organizačná zložka Sociálnej poisťovne hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti.

38. Najvyšší súd z obsahu súdneho ako aj pripojeného dávkového a posudkového spisu mal preukázané, že žalobca na predpísanom tlačive dňa 31. januára 2007 (žiadosť spísaná dňa 08. januára 2007) požiadal o invalidný dôchodok. Invalidný dôchodok žiadal priznať od 01. januára 2007. Tiež bolo zistené, že

- rozhodnutím z 19. februára 2007, Číslo: XXX XXX XXXX Sociálna poisťovňa priznala žalobcovi od 01. januára 2007 invalidný dôchodok v sume t.č. 6.614,-Sk mesačne (v znení neskorších valorizácií)
- podklad pre vydanie rozhodnutia tvorila Lekárska správa posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza z 23. januára 2007 so stanovenou 55 %-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou pre rozhodujúce zdravotné postihnutie zaradené pod Kapitulu IX, Oddiel A, Položka č. 1 písm. b/ - Ischemická choroba srdca s poklesom výkonu pri stredne ťažkom zaťažení NYHA II so stanovenou 45 %-nou mierou poklesu a s navýšením o 10 % pre iné zdravotné postihnutia (Hypertenzia III)
- žalobca listom z 27. mája 2011 požiadal (namietajúc zhoršenie zdravotného stavu) o zvýšenie sumy invalidného dôchodku
- rozhodnutím z 03. novembra 2011 Sociálna poisťovňa predmetnú žiadosť žalobcu zamietla. Uvedené rozhodnutie bolo rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 15Sd/6/2012 v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/164/2012 potvrdené
- podklad pre vydanie rozhodnutia tvorila Lekárska správa posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza z 18. októbra 2011 so stanovenou 55 %-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou pre rozhodujúce zdravotné postihnutie zaradené pod Kapitulu IX, Oddiel A, Položka č. 1 písm. b/ - Ischemická choroba srdca s poklesom výkonu pri stredne ťažkom zaťažení NYHA II so stanovenou 45 %-nou mierou poklesu a s navýšením o 10 % pre iné zdravotné postihnutia (Choroby podporného a pohybového aparátu - dorzopatia, deformujúca dorzopatia a spondylopatia - degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách s miernym funkčným postihnutím, s prejavmi svalového a nervového dráždenia, slabosť svalového korzetu, obmedzenie pohybu v postihnutom úseku)
- žalobca listom z 25. júla 2014 opätovne požiadal (namietajúc zhoršenie zdravotného stavu) o zvýšenie sumy invalidného dôchodku
- rozhodnutím z 21. novembra 2014 Sociálna poisťovňa predmetnú žiadosť žalobcu zamietla. Uvedené rozhodnutie bolo rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 15Sd/58/2015 potvrdené
- podklad pre vydanie rozhodnutia tvorila Lekárska správa posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza z 09. októbra 2014 so stanovenou 55 %-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou pre rozhodujúce zdravotné postihnutie zaradené pod Kapitulu XV, Oddiel E, Položka č. 4, písm. b/ - Choroby podporného a pohybového aparátu - dorzopatia, deformujúca dorzopatia a spondylopatia - stavy po

operácii chrbtice a medzistavcových platničiek, stavy po úraze chrbtice s často recidivujúcimi preavmi nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu chrbta s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu so stanovenou 45 %-nou mierou poklesu a s navýšením o 10 % pre iné zdravotné postihnutia (Choroby obehovej sústavy).

39. Z obsahu spisov bolo tiež zistené, že žalobca podaním z 26. júla 2016 podal Sťažnosť na prehodnotenie zdravotného stavu a doložil nové lekárske nálezy. Uvedené podanie bolo zo strany Sociálnej poisťovne posúdené ako žiadosť o prehodnotenie zdravotného stavu a zvýšenie sumy invalidného dôchodku s tým, že následne

- rozhodnutím zo 07. novembra 2016 Sociálna poisťovňa ako prvostupňový správny orgán rozhodla o zvýšení sumy invalidného dôchodku od 01. júna 2016

- podklad pre vydanie rozhodnutia tvorila Lekárska správa posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza z 20. októbra 2016 so stanovenou 85 %-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou pre rozhodujúce zdravotné postihnutie zaradené pod Kapitulu VI, Oddiel B, Položka č. 7, písm. c/ - Choroby nervového systému, poškodenie miechy, paraparéza, ťažká paraparéza so stanovenou 75 %-nou mierou poklesu a s navýšením o 10 % pre iné zdravotné postihnutia. Dátum zmeny miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bol určený na 01. júna 2016, t. j. od rehabilitačného vyšetrenia.

40. Na základe odvolania žalobcu proti rozhodnutiu zo 07. novembra 2016 bol zdravotný stav posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Nitre, dňa 17. januára 2017, ktorý potvrdil už skôr prijaté závery obsiahnuté v Lekárskej správe z 20. októbra 2016.

41. Na základe uvedeného záveru generálny riaditeľ žalovanej ako odvolací správny orgán podľa § 215 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. rozhodnutím vydaným dňa 22. februára 2017, pod číslom XXX XXX XXXX X, zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie zo 07. novembra 2016.

42. Najvyšší súd po vyhodnotení námietok uvedených v kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojených administratívnych spisov konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa v zásade odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu so správnym poukazom na právnu úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku.

43. V predmetnej veci nebolo sporným posudkovými lekármi určené rozhodujúce zdravotné postihnutie; rovnako nebola sporná ani stanovená percentuálna miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

44. Žalobca však vyjadril nesúhlas so stanovením dátumu zmeny miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť k 01. júnu 2016; žiadal stanoviť dátum zmeny miery poklesu odo dňa pracovného úrazu, t.j. k 15. októbru 2013.

45. Najvyšší súd uvádza, že určenie dátumu vzniku invalidity, dátumu zmeny miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, rozhodujúceho zdravotného postihnutia, stanovenie výslednej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť ako aj iné otázky majúce medicínsky charakter vyžaduje odborné lekárske znalosti a vo veciach sociálneho zabezpečenia je zákonom zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Súd preto nemôže sám posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru a musí rovnako ako žalovaná vychádzať z lekárskeho posudku, kde posudzuje presvedčivosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä aj s prihliadnutím na námietky účastníka dávkového konania. Najvyšší súd konštatuje, že posudkoví lekári sociálneho poistenia v priebehu konania na základe predložených odborných lekárskeho posudkov a vlastného vyšetrenia vyhodnotili, že u žalobcu bol na základe zhodnotenia jeho zdravotného stavu daný dôvod na

zmenu rozhodujúceho zdravotného postihnutia a súčasne k tomu zodpovedajúceho navýšenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť z pôvodných 55 % na 85 %.

46. V tejto súvislosti najvyšší súd ďalej uvádza, že dôvod na základe ktorého pristúpil posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza k zmene zo skôr určeného rozhodujúceho zdravotného postihnutia (Choroby podporného a pohybového aparátu podľa Kapitoly XV, Oddiel E, Položka č. 4, písm. b/) na rozhodujúce zdravotné postihnutie (Choroby nervového systému, poškodenie miechy, paraparéza, ťažká paraparéza podľa Kapitoly VI, Oddiel B, Položka č. 7, písm. c/) spočíval v zhoršení zdravotného stavu žalobcu do miery majúcej znaky ťažkej paraparézy. Zvýšenie percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť odôvodňovala práve zistená paraparéza ťažkého stupňa. Dovtedy, bola u žalobcu stanovená 55 %-ná miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť za Choroby podporného a pohybového aparátu, čo bolo potvrdené aj rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 15Sd/58/2015. Uvedené potvrdzuje aj tá skutočnosť, že v Lekárskej správe posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie z 03. februára 2016 vyhotovenej na dožiadanie Krajského súdu v Trenčíne v súvislosti s konaním vedeným pod sp. zn. 15Sd/58/2015 (súdny prieskum rozhodnutia z 21. novembra 2014) a vychádzajúcej z odborných lekárskeho nálezov za roky 2014, 2015 neboli ešte preukázané znaky parézy (napríklad Neurologické vyšetrenie zo 17. júna 2014, alebo z 09. januára 2015), kde bola konštatovaná chôdza bez známkov parézy. Tento záver vyplýval tiež z Neurologického vyšetrenia z 15. januára 2016. Z tohto dôvodu námietka žalobcu, že dátum invalidity v 85 %-nej miere poklesu mal byť stanovený spätne až ku dňu úrazu je nedôvodný a zároveň ničím nepodložený. Najvyšší súd tiež poukazuje na Lekársku prepúšťaciu správu z neurologického oddelenia (07. február 2016 až 04. marec 2016), v ktorej bol konštatovaný postupný vývoj paraparézy dolných končatín, čo však samo o sebe ešte nezakladá dôvod na vznik invalidity z tohto dôvodu. Toho času zdravotný stav žalobcu v tomto smere nedosahoval takú intenzitu, ktorá by podmieňovala vznik invalidity predovšetkým z hľadiska požiadavky na dlhodobo nepriaznivý, liečbou neovplyvniteľný zdravotný stav, ktorý je podstatný pre ustálenie záveru o invalidizácii. V Lekárskej správe posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie z 12. mája 2016 vyhotovenej na opakovaný dopyt Krajského súdu v Trenčíne v súvislosti s konaním vedeným pod sp. zn. 15Sd/58/2015, posudkový lekár vo vzťahu k u žalobcu začínajúcej paraparéze uviedol, že cit.: „ (...) akútna zmena v zdravotnom stave vzniknutá počas hospitalizácie vo februári tohto roku (rok 2016; pozn. súdu) etiologicky, napriek množstvu vykonaných odborných vyšetrení, nie je upresnená a stav nemožno aktuálne hodnotiť ako ustálený, trvalý (hodnotený je aj počas hospitalizácie ako akútny), liečbou neovplyvniteľný, preto z posudkového hľadiska zatiaľ nehodnotiteľný. Objektívne neurologické vyšetrenie aj počas hospitalizácii zamerané na chrbticu nedokumentuje poruchu funkcie (bez neurodeficitu, len hypertonické svalstvo) bez preukázania tiež prípadných morfológických zmien, podľa zobrazovacích vyšetrení.“ Vo vzťahu k určení samotného dátumu zmeny miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zo strany posudkových lekárov sociálneho poistenia k 01. júnu 2016 posudkoví lekári sa v dostatočnom rozsahu vyrovnali so všetkými relevantnými skutočnosťami, z obsahu príslušných posudkov (z 20. októbra 2016 a 17. januára 2017) je zrejmá ich úvaha, na základe ktorej dospeli k určení práve tohto dňa korešpondujúceho z rehabilitačným vyšetrením z 01. júna 2016, v ktorom odborný lekár potvrdil pretrvávanie paraparézy dolných končatín bez akéhokoľvek zlepšenia (požiadavka dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu). Najvyšší súd zdôrazňuje, že nemôže sám posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru, ktoré sú podkladom aj pre stanovenie konkrétneho dátumu vzniku invalidity a prípadne ak dôjde k zvýšeniu miery poklesu (tak ako v tomto prípade) aj určenie dátumu od ktorého k tejto zmene dôjde, respektíve má dôjsť. Rovnako aj žalovaná musí vychádzať z lekárskeho posudkov, kde posudzuje presvedčivosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä aj s prihliadnutím na námietky účastníka dávkového konania. Medzi závermi posudkov posudkových lekárov zaoberajúcich sa práve ustálením dátumu zmeny miery poklesu neboli zistené rozpory a o ich odbornej úrovni nemal súd dôvod pochybovať. Posudky sú logické, vnútorne konzistentné a presvedčivo objasňujú postup, na základe ktorého bol ako deň zmeny miery poklesu stanovený práve 01. jún 2016.

47. Vo vzťahu k ďalším námietkam uplatnených žalobcom najvyšší súd uvádza, že tieto nie sú spôsobilé spochybniť závery, ku ktorým zhodne dospeli posudkoví lekári sociálneho poistenia a z ktorých

následne vychádzal aj žalovaný správny orgán v oboch stupňoch. Posudkoví lekári sociálneho poistenia vzali v úvahu všetky do konania doložené odborné nálezy, pričom žalobca ani v odvolacom konaní nepredložil žiadne také dôkazy (§ 196 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z.), ktoré by boli spôsobilé spochybniť už posudkovými lekármi sociálneho poistenia vyslovené závery, eventuálne ktoré by nasvedčovali inému určaniu dátumu zmeny miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u žalobcu.

48. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd nepovažoval kasačnú sťažnosť žalobcu za dôvodnú, a preto ju podľa § 461 SSP zamietol.

49. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní úspech nemal, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP) a žalovanej ich nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 veta prvá SSP).

50. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.